

Rådmandsindstilling: Udmøntning af midler til bekæmpelse af ensomhed

Den 8. marts 2019, Strategi og Udvikling & Sundhed

Baggrund:

Der er med finansloven for 2019 afsat 100 mio. kr. årligt til at styrke kommunernes indsatser til bekæmpelse af ensomhed m.v. blandt ældre. Aarhus Kommunes andel udgør ca. 4,5 mio. kr. årligt i varige midler, der udmøntes via bloktilskuddet. Det er op til den enkelte kommune at beslutte, hvordan der lokalt skal arbejdes med området "bekæmpelse af ensomhed".

I fortællingen om Aarhus udgør ensomhed én af tre indikatorer i Aarhus-målet "En by med fællesskab og medborgerskab". I Aarhus Kommune arbejder vi allerede meget med ensomhedsbekæmpelse, hvilket afspejler sig i både Aarhusmål, politikker og MSO's ledetråde og budgetmål (se bilag 1).

Det er forskellige typer af ensomhed:

1. Der kan være nye situationer i ens liv, der skaber ensomhed
2. Der kan være et savn efter relationer
3. Der kan være en følelse af, at man ikke slår til eller hører til

Fra MSO's egen brugerundersøgelse og ældreprofil kan vi danne os et billede af, hvilke grupper af ældre borgere, der er særligt udsatte, når det kommer til ensomhed. Det drejer sig om:

1. De ældste ældre,
2. Personer uden for arbejdsmarkedet samt
3. Ældre mænd, der bor alene.

Dertil kommer arbejdet med at forebygge ensomhed, som blandt andet indeholder arbejdet med frivillighed, liv på lokalcentrene, overgangen til den 3. alder m.m.

Bilag 2 viser et forslag til udmøntning af midler til bekæmpelse af ensomhed.

Ensomhedsbekæmpelse sker ud fra to tilgange:

1. Dem som kan selv, skal selv: Her er opgaven at skabe rammerne for møder mellem mennesker. Som eksempel kan nævnes Genlydpuljen, samarbejdsaftaler med foreningslivet, oplevelsesmedarbejdere og arbejdet med frivillighed.
2. Dem som har brug for en ekstra hånd. Håndholdt støtte til mennesker, der savner fællesskaber samt understøttelse af, hvordan etablerede fællesskaber i højere grad kan række ud til andre. Eksempler er: brobyggere, fællesskabsformidlere, støtte i eksistentielle kriser, m.m.

Beslutninger:

Det indstilles, at chefteamet:

- Godkender udmøntningen og ansvarsfordelingen, som beskrevet i bilag 1

Effekt:

Oplevelsen af ensomhed eller at være ufrivilligt alene påvirker den enkeltes fysiske og mentale sundhed. Ensomhedsbekæmpelse er derfor et vigtigt indsatsområde i forhold til at fremme borgernes trivsel og sundhed.

Derfor udgør ensomhed en af indikatorerne i Aarhus målet 'En by med fællesskab og medborgerskab', hvilket er oversat til effektmålet 'Vi er sammen' med en kobling til strategien og Ledetråden 'Vi er sammen med borgerne' i Sundhed og Omsorg. Den ønskede effekt med udmøntningen af midlerne og de indsatser der følger heraf, skal således understøtte målet om at: *Andelen af borgere i hjemmepleje og plejehjem, der ikke føler sig ensomme/ufrivilligt alene, skal stige.*

Kommunikation:

De i bilag 1 beskrevne indsatser skal alle bidrage til at færre ældre borgere føler sig ensomme/ufrivilligt alene og understøtte Sundhed og Omsorgs budgetmål herom.

I første omgang er målgruppen for forandringen de modtagergrupper, der fremgår af tidslinjen (Ældreråd, Sundheds- og Omsorgsudvalg og Byråd) og kommunikationen målrettes disse mødefora.

Dernæst vil målgruppen være forskellig alt efter den konkrete indsats og dens karakter og det vil blive beskrevet i indstillinger til nærmere udmøntning for de enkelte indsatser.

Denne indstilling er (Sæt X):

Åben indstilling	X	Lukket indstilling
Koordineret med andre afdelinger, hvilke: Mål- og økonomistyring, De 7 områdechefer.		
Ansvarlig leder/afdeling: Udvikling og Sundhedsstrategi og Forebyggelse		Deltager på mødet: Maj og Otto

Direkte udgifter

2019	2020	2021	2022
4,5 mio. kr.	4,5 mio. kr.	4,5 mio. kr.	4,5 mio. kr.

Udgiften finansieres inden for: (Sæt X)

Afd. grundbudget	Afd. opsparing	MSO's fælles opsparing
------------------	----------------	------------------------

Der er med finansloven for 2019 afsat 100 mio. kr. årligt til at styrke kommunernes indsatser til bekæmpelse af ensomhed m.v. blandt ældre. Aarhus Kommunes andel af disse midler udgør 4,5 mio. kr. årligt.

Midlerne er varige, og det er stadig meget usikkert, hvordan de udmøntes til kommunerne. Det betyder også, at beløbet på 4,5 mio. kr. til Aarhus Kommune er usikkert og kan variere. Som det også fremgår af tidslinjen vil den konkrete udmøntning i sidste ende ske via Byrådet.

Ny bekendtgørelse om værdighedspolitik

30. januar 2019

Rådmandsmøde

1. marts 2019

Ældrerådsmøde

5. marts 2019

Møde i Sundheds- og Omsorgsudvalget

13. marts 2019

Magistratsmøde

25. marts/8. april 2019

Byrådsmøde

3./24. april 2019

Referat:

Chefteamet godkendte udmøntningen og ansvarsfordelingen, som beskrevet i bilag 2

Økonomi undersøger Aarhus' andel af udmøntningen nærmere. Der forventes en større del end beskrevet, som i så fald kan anvendes til f.eks. brobygning (Heimdal mfl.) og flere engangsinitiativer.

Overvejelser uddybes om at det ikke nødvendigvis er fællesskaber, der efterspørges af alle – det kan i nogle tilfælde være et dyr (Eden-koncept). Der arbejdes mere med det individuelle ift. accept af egen situation.

Ressourcer og effekt skrives mere ind. Denne indstilling skal kobles til opfølgning på ensomhed ifm. Tværgående velfærdsmål som drøftes i udvalget. Ernæringsklyngen inddrages ift. måltider.

Opfølgning efter mødet:

Charlotte undersøgte sammen med Hosea, hvad ordlyden var i forligstekst og udmelding fra ministeriet er: Vi er enige om, at det skal fortolkes således, at midlerne formentlig kommer ud efter ældrefordelingsnøglen og den svarer til de 4,5 mio.kr., som fremgik af indstillingen.